

"Birinci suretteki adam, faraza hubbu cahı kalbinden çıkarmazsa, fakat ihlâsı ve rıza-yı İlâhîyi esas tutmak ve hubbu cahı hedef ittihaz etmemek şartıyla,.." İzahı; bir kişide "hubb-u cah" ve "ihlas", nasıl birlikte barınabilir?

Her insan farklı fitratlarda yaratılmıştır. Kimisinde cimrilik damarı ağır basarken, kimisinde de eli açık ve cömert bir fitrat ağır basabiliyor. Bazılarında da kendini sevdirmeye damarı, başkasının takdirini kazanma duygusu ağır basabilir. İşte kendisinde bu duygu ağır basan insan için, Üstad bir çıkış yolu gösteriyor ve o duygunun yönünü değiştiriyor.

Yani, *"Madem teveccüh arıyorsun, sevmek beğenilmek istiyorsun; öyle şeyler yap ki, Allah, Peygamber (asm) ve büyük zâtların teveccühünü ve iltifatını kazanasın."*

Bu duygunun varlığı günah değildir; onu yanlış yerlerde kullanmak günahdır. Zira insanda adavet, nefret ve şehvet duygusu vardır. Bu duygular kontrol altına alınmak ve meşru dairede kullanılmak şartıyla bir mahsuru olmadığı gibi, sevabı da vardır. İşte hubb-u cah duygusunu da bu zaviyeden değerlendirmek lazımdır. Bu konu için [Dokuzuncu Mektub'a](#) bakılabilir.